

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

آموزش عالی - مدیریت آموزش عالی

MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION

مقطع دکتری

برنامه درسی بازنگری شده بر اساس مصوبه جلسه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۹ به تصویب رسید. برنامه بازنگری جهت اجرا ابلاغ می گردد.

فرماندهی... بهرمدی *

۱۴۰۰/۱۲/۲۲

انستیتو مطالعات عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

آموزش عالی - مدیریت آموزش عالی

HIGHER EDUCATION: MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION
ORIENTATION

مقطع دکتری

طرح دکتری ... به بررسی *

وزارت علوم و نظام تعلیمات عالی

جدول تغییرات

ردیف	عنوان برنامه درسی بازنگری شده						عنوان برنامه درسی مصوب			شرح بازنگری
	تعداد واحد		نوع درس	عناوین دروس	تعداد واحد		نوع درس	عناوین دروس		
	عملی	نظری			عملی	نظری				
۱	۲	-	نظری	مدیریت منابع انسانی در آموزش عالی	۲	-	نظری	مدیریت منابع انسانی در آموزش عالی	تغییر محتوای سرفصل	
۲	۲	-	نظری	تحلیل تئوری‌ها و رفتار سازمانی و مدیریت در آموزش عالی	۲	-	نظری	تحلیل تئوری‌ها و رفتار سازمانی در آموزش عالی	تغییر عنوان تغییر محتوا ادغام با درس رفتار سازمانی در آموزش عالی	
۳	۲	-	نظری	سیاستگذاری و برنامه ریزی در آموزش عالی	۲	-	نظری	سیاستگذاری و برنامه ریزی در آموزش عالی	تغییر عنوان و بروز رسانی محتوا	
۴	۲	-	نظری	مدیریت دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی	۲	-	نظری	مدیریت دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی	تغییر عنوان و بروزرسانی محتوا	
۵	۱	۱	نظری/ عملی	رفتار سازمانی در آموزش عالی	۲	-	نظری	رفتار سازمانی در آموزش عالی	تعریف درس جدید و حذف درس قدیم با ادغام آن در درس تحلیل تئوری‌ها و رفتار سازمانی در آموزش عالی	
۶	۲	-	نظری	نظام‌های آموزش عالی در جهان	۲	-	نظری	نظام‌های آموزش عالی در جهان	تغییر عنوان تغییر محتوا	
۷	۲	-	نظری	طراحی و مدیریت سیستم‌های اطلاعاتی در آموزش عالی	۲	-	نظری	طراحی و مدیریت سیستم‌های اطلاعاتی در آموزش عالی	تعریف درس جدید حذف درس قدیم	
۸	۲	-	نظری	مدیریت مالی، تشکیلاتی و کالبدی در آموزش عالی	۲	-	نظری	مدیریت مالی، تشکیلاتی و کالبدی در آموزش عالی	تغییر عنوان و بروزرسانی محتوا	
۹	۱	۱	نظری	پژوهش‌های کمی و کیفی در آموزش عالی	۲	-	نظری	پژوهش‌های کمی، کیفی و آمیخته در آموزش عالی	تغییر عنوان تغییر محتوا	
۱۰	۱	۱	نظری/ عملی	روش تحقیق با تاکید بر رساله	۲	-	نظری/ عملی	روش شناسی پژوهش در آموزش عالی	تغییر عنوان تغییر محتوا	
۱۱	-	۲	عملی	-----	-	۱۸	عملی	کارورزی در آموزش عالی (فعالیت میدانی در آموزش عالی)	تعریف درس جدید	
۱۲	-	۱۸	عملی	رساله	-	۱۸	عملی	رساله		

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

هر جامعه خرده نظام‌هایی را درون خود دارد که تعامل این خرده نظام‌ها و چگونگی آن تعاملات، درون نظام بزرگ‌تر جامعه، مسیر حرکت جامعه را می‌سازد؛ نظام آموزش عالی یکی از گسترده‌ترین نظام‌های درون جامعه است که سرنوشت و آینده‌ی آن جامعه را در بلندمدت تعیین می‌کند (کرمی و فتاحی، ۱۳۹۱). رسالت دانشگاه به‌طور کلی انتقال دانش است؛ این انتقال می‌باید به نحوی باشد که توانایی فنی آن در جامعه قابلیت بهره‌برداری داشته باشد و توأمان دانشگاه باید دانش را به شکلی گسترده گسترش داده و رواج بخشد (هابرماس، ۱۹۷۱، ترجمه‌ی نوذری، ۱۳۷۳). اما در حقیقت انتقال اطلاعات موردنیاز انسان‌ها را می‌توان اساسی‌ترین وظیفه‌ی یک نهاد آموزشی دانست (رفیع پور، ۱۳۹۰). انتقال اطلاعات به دیگر افراد یا آموزش آن‌ها را باید سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی دانست و آموزش عالی با فراهم آوردن و ارتقا بخشیدن دانش و مهارت‌ها و نگرش‌های موردنیاز کارکنان فنی و حرفه‌ای و مدیریتی می‌تواند به توسعه در جامعه منجر شود (ایرانمنش و کامرانی، ۱۳۸۳ و عابدینی بلترک، عقیلی و نیلی، ۱۳۹۲). از این روست که به‌یقین می‌توان اظهار نمود که توسعه‌ی جوامع در گرو نظام آموزش عالی آن جامعه قرار دارد (کرمی و فتاحی، ۱۳۹۱). نقش دانشگاه در توسعه اقتصادی از آن‌روست که توانمندی دولت در ایجاد ساختارهای مناسب و ایجاد راهبردهای مؤثر در مدیریت کشور تابعی از توانمندی‌های علمی و فنی کشور می‌دانند و این موضوع وابسته‌ی توانمندی نظام دانشگاهی کشور است (قدیریان و اصیلی، ۱۳۸۴). بررسی روند توسعه‌ی کشورهای دارای اقتصاد برتر در دنیا حکایت از آن دارد که پیوند قوی بین نظام آموزشی و بازار کار عاملی اساسی در رشد و شکوفایی آن کشورها بوده است (فراهانی، گودرزی، عزیزیان کهن، احمدی، ۱۳۸۷). در حقیقت در دوران تازه سه نهاد دانشگاه، صنعت و دولت هرچند استقلال خود نسبت به یکدیگر را حفظ کرده‌اند اما در فرایند توسعه درهم‌تنیده شده‌اند و گاه عملکردهای آن‌ها همپوشانی بالایی با همدیگر دارد (قدیریان، بی‌تا).

فشار فزاینده برای بهبود کیفیت عملکرد و برون‌دادهای نظام آموزشی و در حقیقت تلاش برای ادامه حیات موسسات آموزشی سبب شده است که بسیاری از کشورها، فرایند بهسازی و تغییر مولفه‌های مختلف نظام آموزش عالی خود و به ویژه برنامه‌های درسی را مورد توجه قرار داده و اقدامات متعددی را برای تسهیل این جریان در پیش بگیرند. از جمله این اقدامات می‌توان به تعیین محدودیت‌های زمانی بررسی‌های اداری برنامه‌های درسی، تبیین فرایند عملیاتی تغییر و بهسازی برنامه‌های درسی و بازتعریف صلاحیت‌های مورد انتظار از دانش‌آموختگان و بازبینی برنامه‌های درسی براساس آن اشاره کرد (فتحی و اجارگاه و همکاران، ۱۳۹۲).

برنامه‌ریزی درسی جز اساسی هر نظام آموزشی می‌باشد و درواقع نقش کلیدی و حساس در تغییر و اصلاح نظام آموزشی ایفا می‌کند. با توجه به اهمیت و حساسیت این نقش، ارزشیابی مستمر از این عنصر در سطوح گوناگون از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. به‌طور کلی موضوع برنامه‌های درسی با مسئله ارزشیابی رابطه تنگاتنگی دارد. برنامه درسی نه‌تنها به‌عنوان یک علم، بلکه به‌عنوان یک هنر عملی است و در فرایند ارزشیابی صیقل یافته محک زده می‌شود. حال با توجه به اهمیت جایگاه برنامه درسی، که مهم‌ترین عنصر تشکیل‌دهنده نظام تعلیم و تربیت بوده و به‌منزله قلب آن است (آلتباخ^۱، ۱۹۸۸)، و نیز با توجه به اینکه ارزشیابی یکی از ارکان بسیار مهم برنامه‌ریزی درسی به‌حساب می‌آید لازم است تا در برنامه‌های درسی و کارامدی آن‌ها تجدیدنظر صورت بگیرد.

برنامه درسی شامل فرصت‌های یادگیری و کلیه تجربی است که با نظارت و مسئولیت نظام آموزشی و به‌منظور ایجاد تغییر مطلوب در دانش‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌های فراگیران طراحی و اجرا می‌شود، عملکرد و بازده آن مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد

¹ Altbach

برنامه درسی سطوح و ابعاد متعددی دارد (آکر^۲، ۲۰۰۳؛ ویلسون^۳، ۲۰۰۶). بدون تردید برنامه‌های درسی در دانشگاه‌ها و نظام‌های آموزشی، در توفیق یا شکست این مؤسسات، نقش کلیدی و بسیار تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کنند. به عبارت روشن‌تر، برنامه‌های درسی آینده تمام نمای میزان پیشرفت و انعکاسی پاسخگو بودن دانشگاه‌ها به نیازهای در حال تغییر جامعه هستند (استارک، به نقل از واجارگاه و شفیع، ۱۳۸۶). آموزش عالی در قرن بیست و یکم با شرایط و تحولات جدیدی روبرو گشته است. جامعه از مراحل سنتی و صنعتی به دوران یا عصر فرا صنعتی رسیده است. بنابراین مؤسسات آموزش عالی نمی‌توانند با همان عناصر یعنی برنامه‌های درسی دوران سنتی و صنعتی و بدون بررسی در جهت ایجاد تحولات لازم، در عصر حاضر زندگی کنند.

رشد روزافزون تکنولوژی و تغییرات سریع جامعه، تقاضاهای مختلفی از برنامه‌ی درسی به همراه داشته است. مربیان در صورتی‌که این مسئله را نادیده بگیرند و به پویایی اجتماعی که در آن زندگی می‌کنند، توجهی ننمایند خود و برنامه‌هایشان را به خطر انداخته‌اند. امروزه تقاضا برای برنامه‌هایی است که نه تنها دربرگیرنده‌ی بازتاب‌های اجتماعی باشند، بلکه مجوز مشارکت افراد را در شکل‌دهی مستمر اجتماع فراهم آورند (اورنشتاین و هانکینز^۴ ۱۹۹۶ به نقل از کشتی آرای و همکاران، ۱۳۸۸، ص ۵۵). از این‌رو توجه به انگیزه‌ها، تجارب دانشجویان، علایق، نیازها، نگرش‌ها و عنوان عاملی اساسی در برنامه‌ریزی درسی ضروری است (نصر و همکاران، ۱۳۹۰؛ نوروز زاده و فتحی واجارگاه، ۱۳۸۷؛ فتحی واجارگاه و مؤمنی مهنوی، ۱۳۸۷). این عامل که تسهیل‌کننده جریان یاددهی- یادگیری است از وظایف اصلی نظام برنامه‌ریزی درسی در آموزش عالی محسوب می‌شود (اورنشتاین و هانکینز ۱۹۹۶ به نقل از کشتی آرای و همکاران، ۱۳۸۸).

مفهوم تغییر، یکی از مفاهیم ملازم برنامه درسی است فولان^۵ (۱۹۸۵)، ترجمه نصر اصفهانی، (۱۳۸۹)، اما به همان اندازه که وجود برنامه‌های درسی روزآمد، جامع و با کیفیت به عنوان جوهره‌ی نظام آموزشی ضروریست، درک صحیح مجریان از اهداف و ابعاد هر برنامه و تلاش در جهت تحقیق و به عبارتی اجرای صحیح برنامه درسی مهم است. پذیرش برنامه، اجرای صحیح آن و نهادینه سازی برنامه عواملی هستند که به زعم فولان (۲۰۰۷) در فرایند تغییر و بهسازی برنامه‌ها اهمیت دارند.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

برای انتخاب محتوای یک برنامه درسی باید شاخص‌های خاصی را در نظر گرفت، یکی از این ویژگی‌ها مطالعه‌ی جامعه و نیازهای آن است، چراکه نظام آموزشی به‌مثابه‌ی نهادی اجتماعی باید در راستای برآوردن نیازهای جامعه عمل کند؛ دیگر شاخصی که باید در انتخاب این محتوا لحاظ شود ارزش‌های اجتماعی و فرهنگ رایج در جامعه است (احمدی، ۱۳۸۷). باید توجه کرد که نظریه‌های آموزشی مبتنی بر موقعیت بوده و حالتی تجویزی دارند (موریسون، روس و کمپ، ۲۰۰۴، ترجمه‌ی رحیمی دوست، ۱۳۸۷). این معنا گویای این سخن است که برنامه‌های آموزشی می‌بایست با نیازهای کشور تغییر کند (رفیع پور، ۱۳۹۰). همان‌طور که پیش‌ازین اشاره شد تحولات جوامع امروزی نیاز تغییر در برنامه‌ی آموزشی را سبب می‌شود اما تغییر و تحولات نه تنها در موضوعات مبتلا به جامعه که در مفهوم خود علم نیز با شتاب در جریان بوده است، علم در ساحات مفهومی، ساختی و کارکردی خود تحولی عمیق یافته و بر همین مبناست که برخی فعالیت دانش را در جهان واقعی در عنصر پرسش و پیش‌فرض و گاه پاسخ و روش در تعامل با متغیرهای بومی می‌داند چراکه دانشمند سؤالاتی پژوهشی بیان می‌کند که می‌تواند برخاسته از موضوعاتی باشد که جامعه‌ی بومی دست‌به‌گریبان آن است (فراستخواه، ۱۳۸۸). طراحی آموزشی در کنار مسئله‌ی جهانی شدن

^۲ Akker

^۳ Wilson

^۴ Orenstein & Hunkins

^۵ Fullan

دکتری آموزش عالی - مدیریت آموزش عالی / ۲

می باید به بازسازی مفاهیم بومی توجه کرد (کومار و کومار، ۲۰۱۴). و مسائل معطوف به خرده فرهنگ های قومی و دینی را نیز در بازنگری مسائل مورد توجه قرار دهد (گی، ۲۰۰۲). برای مثال در ایالات متحده ی امریکا در عین تلاش برای ایجاد نوعی اتحاد و هم شکلی به تنوعات قومی و نژادی نیز توجه می شود (عابدینی بلترک، عقیلی، لیاقت کار، ۱۳۹۲).

با توجه به آنچه گفته شد روشن شد که می باید برنامه ی آموزشی را با توجه به نیازهای روز دنیا و نیازهای بومی منطبق کرد، تا دانشگاه اهداف از پیش تعیین شده ی خود را به دست آورد، به این جهت برنامه های درسی نیاز به بازنگری دارند. یکی از مفاهیمی که در تغییر برنامه درسی مطرح می شود اصلاح یا بازنگری است (عابدینی بلترک، عقیلی، لیاقت کار، ۱۳۹۲).

از اواخر دهه ۱۳۶۰ و نیمه اول دهه ۱۳۷۰، برخی از واقعیت های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دهه اول انقلاب موجب شد تا در الگوی برنامه ریزی درسی متمرکز (حوزه ستادی) تجدید نظر شود. نخستین گام های احساس ضرورت مجدد به تمرکززدایی و استقلال برنامه ریزی درسی دانشگاهی را می توان در قانون تشکیل هیات های امنای دانشگاه ها مشاهده کرد (گروه مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی، ۱۳۷۸). با این رویکرد اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با اهداف زیر واگذار شد:

انطباق هرچه بیشتر برنامه های درسی با نیازهای جامعه

نهادینه کردن برنامه ریزی درسی در دانشگاه ها

روزآمد کردن برنامه ها با توجه تحولات دانش بشری

تناسب بیشتر برنامه های درسی با امکانات و توانایی های دانشگاه ها (آیین نامه واگذاری اختیارات، ۱۳۷۹).

براساس اختیارات مذکور دانشگاه ها می توانند با توجه به نیازهای جامعه و تحولات علمی روز در خصوص بازنگری در سرفصل دروس رشته ها و امکان اجرای آن اقدامات لازم را انجام دهند

مدیریت و برنامه ریزی آموزش عالی علاوه بر ایجاد دانش به نحوه استفاده از آن دانش و اطلاعات اهمیت بسیاری می دهد. استفاده از تکنولوژی جدید و پیشرفته برای انتقال دانش از جمله کارایی های این رشته می باشد برای مثال دانشگاه مجازی یکی از دستاوردهای این رشته می باشد.

به طور کلی با توجه به اهمیت و کمک موثر فارغ التحصیلان و دانشجویان رشته مدیریت آموزش عالی در مدیریت و سازماندهی مرزهای دانش، هدایت علمی شیوه های مشارکت آموزش عالی در توسعه کشور، تربیت نیروهای متخصص برای هدایت دانشگاه ها، تربیت نیروی انسانی جهت سیاست گذاری های کلان آموزش عالی در جامعه ما دارد که نشانگر نیازمندی های جامعه ما به چنین رشته ای است، در زیر به اعلام و توجیه مختصر هدف ها و ضرورت هایی که برای گشایش چنین رشته ای در سطح دکتری وجود دارد اقدام می شود.

هدف دوره

هدف از تاسیس دوره ی دکتری رشته مدیریت آموزش عالی:

۱. مدیریت، سازماندهی و گسترش مرزهای دانش و اعتلای موقعیت علمی کشور در سطح ملی، منطقه ای و بین المللی

۲. هدایت علمی شیوه های مشارکت آموزش عالی در توسعه پایدار فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و حل معضلات اجتماعی

۳. انطباق و ارتقا کیفی برنامه ریزی های آموزشی و درسی با نیازهای روز جامعه و زمینه سازی توسعه همکاری های

علمی و فرهنگی منطقه ای و بین المللی

۴. تربیت مدیران متخصص برای تصدی مسئولیت های مدیریتی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور

۵. تربیت نیروی انسانی برای آموزش و پژوهش در زمینه مدیریت دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور

۶. تربیت نیروی انسانی برای توسعه سیاست گذاری، برنامه ریزی آموزشی و برنامه ریزی درسی در دانشگاه ها و موسسات

آموزش عالی کشور

۷. تربیت متخصصان آموزش عالی برای ارائه خدمات مشاوره مدیریتی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور

۸. تربیت نیروی انسانی متخصص برای مدیریت موسسات پژوهشی کشور

۹. تربیت نیروی انسانی متخصص برای ارزشیابی و اعتباردهی به دانشگاه ها و موسسات پژوهشی آموزش عالی کشور

پ) ضرورت و اهمیت

پیشرفت دانش مدیریت در هزاره سوم و تخصصی شدن مدیریت در موسسات خدماتی، تولیدی و آموزشی بعد از جنگ جهانی دوم و در قرن بیست و یکم منجر به رشد مستمر دانش و پژوهش در ساختار تخصصی مدیریت گردید. با توجه به تحولات جهانی و بین المللی در حال حاضر ضرورت های برای اجرای این دوره لازم و مهم است:

۱. رشته مبرم دانش و پژوهش در زمینه مدیریت دانشگاهی

۲. پیچیدگی ها و ابهامات روزافزون حیطه سیاست گذاری و برنامه ریزی های دانشگاهی

۳. افزایش و گسترش کیفیت و کمیت در نظام آموزش عالی

۴. هدایت و ساماندهی مراکز آموزش عالی در راستای برنامه ششم توسعه

۵. نقش مهم دانشگاه در تحقق بخشیدن به اسناد بالادستی از جمله نقشه جامعه علمی کشور و سند دانشگاه اسلامی

۶. منطبق کردن برنامه های درسی با نیازهای بازار کار و عملیاتی کردن دروس نظری

در برنامه های فعلی دکتری رشته مدیریت آموزش عالی، بدون توجه به علائق و توانمندیهای دانشجویان و به صورت مشترک و عمومی، دروس مختلف ارائه می شود در شرایطی که ارائه دروس اختیاری متناسب با بخش های مختلف، زمینه را برای دانشجویان به گونه ای فراهم می سازد که متناسب با علاقمندی و انگیزه های منطقی خود و همراه با راهنمایی اساتید گروه در سومین سال دوره تحصیلی خود به یکی از حوزه های تخصصی گرایش پیدا کنند که حاصل آن توانمندی بیشتر آنها در انجام تکالیف حرفه ای خواهد بود.

طول دوره و شکل نظام

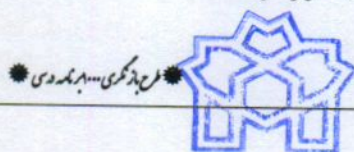
طبق آئین نامه دوره دکتری، مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری ۴ سال است.

برنامه پیشنهادی دارای چند ویژگی می باشد:

۱- تخصصی تر شدن برنامه که متناسب با توانمندی و ذوق دانشجویان.

۲- در اکثریت قریب به اتفاق درس ها، جنبه کاربردی آن مدنظر بوده و بر این اساس، دانشجویان به صورت شفاف از چگونگی بهره گیری مباحث نظری در اجرا و اقدامات حرفه ای آشنا می شود.

۳- اصول چهارگانه شورای تحول علوم انسانی در بخش قابل توجهی از دروس مورد توجه قرار گرفته است.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره دکتری مدیریت آموزش عالی واحد و به شرح زیر می باشد:

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس جبرانی	۲
دروس تخصصی	۱۸
کارورزی	۲
رساله	۱۸
جمع (بدون احتساب واحد جبرانی)	۳۸

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

نقش و توانایی فارغ التحصیلان

دانش آموختگان مدیریت آموزش عالی با بهره گیری از اندوخته های علمی - حرفه ای خود خواهند توانست به عنوان مدیر آموزش عالی در حوزه های مختلف، ایفای وظیفه کنند که به برخی از این حوزه ها اشاره می شود.

مدیر آموزش عالی با شناخت مسائل و فرصت های آموزش عالی ایران زمینه بهره مندی هر چه بیشتر آنها از امکانات و فرصت های آموزشی را فراهم سازد.

پژوهشگر در موسسات پژوهشی و مراکز تحقیقاتی مختلف دولتی و غیر دولتی در حوزه های مرتبط.

مدیریت دانشگاه و مراکز آموزش عالی

مدیر آموزش عالی با حفظ ارتباط دانشگاه و صنعت زمینه شرایط مطلوب ایجاد شغل را فراهم می کند.

مشاوره و تصمیم سازی در حوزه آموزش عالی و دانشگاه به نهادهای سیاست گذار.

مهارت ها، شایستگی ها و توانمندی های ویژه	دروس مرتبط
کسب دانش در حوزه مبانی نظری آموزش عالی	تحلیل تئوری ها و رفتار سازمانی در آموزش عالی حکمرانی و توسعه سیاست در آموزش عالی نظریه ها و نظام های آموزش عالی در جهان مدیریت فناوری و نوآوری در آموزش عالی
شناخت و کسب تجربه از پژوهش در آموزش عالی	پژوهش های کمی، کیفی و آمیخته در آموزش عالی کلیات و مبانی روش پژوهش
شناخت مسائل آموزش عالی ایران و جهان و آشنایی با راه حل های آن	سمینار موضوعات و مسائل روز آموزش عالی کارورزی در آموزش عالی
کسب تجربه علمی از ساختارها و فرایندهای آموزش عالی	رهبری و مدیریت دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی مدیریت منابع انسانی در آموزش عالی
کسب توان مدیریتی	
آشنایی با مباحث بودجه و برنامه ریزی	اقتصاد و مالیه آموزش عالی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

متقاضیان این رشته دانش آموختگان تمامی رشته‌های مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی می باشند که باید دارای آزمون کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه ریزی باشند. مواد امتحانی و ضرایب آن عبارتند از: ۱. مجموعه دروس تخصصی در سطح کارشناسی شامل (فلسفه، مبانی و اصول تعلیم و تربیت) و در سطح کارشناسی ارشد شامل (مسائل آموزش عالی ایران و جهان، مدیریت و برنامه ریزی دانشگاهی (مباحث مدیریت، برنامه ریزی و توسعه آموزش عالی) و آمار و روش تحقیق ۲. استعداد تحصیلی، ۳. زبان (انگلیسی، آلمانی و فرانسه) که به ترتیب با ضرایب ۴ و ۱ و ۱ مشخص می شوند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۱) عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	عملی	نظری	نظری - عملی	عملی	نظری			
	۳۳	۱۶	۱	۱	۱	۲	روش شناسی پژوهش در آموزش عالی	۱.

گزارش درس فوق به عنوان جبرانی، برای کلیه دانشجویان، الزامی است.

جدول (۲) عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱.	مدیریت منابع انسانی در آموزش عالی	۲	✓			۳۲		
۲.	تحلیل تئوری‌ها و رفتار سازمانی در آموزش عالی	۲	✓			۳۲		
۳.	حکمرانی و توسعه سیاست در آموزش عالی	۲	✓			۳۲		
۴.	رهبری و مدیریت دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی	۲	✓			۳۲		
۵.	سمینار مسائل روز آموزش عالی	۲			✓	۱۶	۳۲	
۶.	نظریه‌ها و نظام‌های آموزش عالی در جهان	۲	✓			۳۲		
۷.	مدیریت فناوری و نوآوری در آموزش عالی	۲	✓			۳۲		
۸.	اقتصاد آموزش عالی	۲	✓			۳۲		
۹.	پژوهش‌های کمی، کیفی و آمیخته در آموزش عالی	۲			✓	۱۶	۳۲	
۱۰.	رساله	۱۸						

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی کارورزی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد		تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	عملی	نظری	نظری - عملی	عملی	نظری		
	۶۴	-		۷	۲	کارورزی در آموزش عالی (فعالیت میدانی در آموزش عالی)	۱

فصل سوم
ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:		روش شناسی پژوهش در آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Research Methodology in Higher Education	
نوع درس و واحد جبرانی			
دروس پیش نیاز:		☐ پایه ☐ نظری	
دروس هم نیاز:		☒ تخصصی اجباری ☐ عملی	
تعداد واحد:		☐ تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی	
تعداد ساعت:		☐ رساله / پایان نامه	
		۳۲ ساعت عملی ۱۶ ساعت نظری	
		۲	
		۴۸	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

هدف این درس ضمن آشنایی دانشجویان با مبانی و کلیات پژوهش و روش علمی پاسخگویی به مسائل، آشنایی و به کار گیری مفاهیم موضوع، مشکل، مسئله، هدف و سوال در فعالیتهای پژوهشی، آشنایی با انواع ادبیات تحقیق و نحوه گردآوری ادبیات مرتبط با موضوع پژوهش، شناخت نظام ده گانه پژوهش (از فلسفه تا تحلیل داده) در صدد است تا ضمن تبیین اهمیت موضوع اخلاق در پژوهش اصول اخلاق و مصادیق سوء رفتار پژوهشی نیز با توجه به قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی نیز تحلیل شود تا در مطالعات و پژوهشهای آتی بویژه در اجرای رساله به کار ببندند.

پ) مباحث یا سرفصلها

مفاهیم پژوهش: تحقیق، مسئله، سوال، نظریه، اصول و قوانین

تدوین پیشنهاد و طرح پژوهش

طبقه بندی طرح های پژوهش

جهان بینی های فلسفی (پسا اثبات گرایی، ساخت اجتماعی، مدافعه ای / مشارکتی، عمل گرایی)

معیارهای انتخاب یک طرح پژوهش (مسئله پژوهش، تجربه های شخصی، مخاطب)

بررسی مطالعات و تحقیقات حول مسئله مورد نظر و جستجوی پایگاههای اطلاعاتی

اولویت در انتخاب پیشینه، کاربرد پیشینه و خلاصه نمودن آن

موضوع و مسئله پژوهش

پرسش های و اهداف پژوهش

— انواع پرسش پژوهش

— عوامل موثر بر انتخاب پرسش های پژوهش

— انواع اهداف پژوهش

استراتژی های پاسخگویی به پرسش های پژوهش

— استراتژی پژوهش استقرایی

— استراتژی پژوهش قیاسی

— استراتژی پژوهش پس کاوی

— استراتژی پژوهش استفهامی

انتخاب استراتژی پژوهش

سنت های پژوهشی (هستی شناختی، عملیاتی سازی، حساس سازی، هرمنوتیکی)

نقش نظریه (سطوح نظریه، رابطه نظریه و پژوهش)

کاربرد نظریه، تعریف و سطح پوشش و شکل های مختلف نظریه ها

ویژگی ها و کاربرد نظریه در مطالعات کمی، کیفی و آمیخته

نقش مدلهای و انواع آن

انواع داده های پژوهش منابع انتخاب داده های پژوهش (محیط های اجتماعی- طبیعی، محیط های نیمه طبیعی و محیط های مصنوعی) روش های پاسخگویی به پرسش های پژوهش زمان بندی گردآوری داده ها مقیاس سنجش در پژوهش: سطوح دقت، انواع متغیر آشنایی با روشهای مختلف جمع آوری منابع و دستیابی به آنها از طریق بانک های اطلاعاتی معیارهای مهم و کلیدی در گزینش مجلات علمی پژوهشی برای انتشار نتایج تحقیق معیارهای مهم برای آماده سازی و ارائه یک سمینار علمی راهبردهای نگارشی و ملاحظات اخلاقی اخلاق در پژوهش: هدف اخلاق در پژوهش، تعریف اخلاق در پژوهش اصول اخلاقی در روند اجرای پژوهش سوء رفتار پژوهشی و مصادیق آن مجازات سوء رفتار پژوهشی و رسیدگی به تخلفات پژوهشی

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی				
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی		پروژه
✓	✓	آزمون نوشتاری		✓
		عملکردی		

ج) فهرست منابع پیشنهادی

سرمد، زهره؛ حجازی، الهه و بازرگان، عباس. (۱۳۹۴). روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگاه.
 هوی، وین. کی. (۱۳۹۱). مقدمه ای بر روش تحقیق کمی در علوم تربیتی. (مترجم. عبدالحسین عباسیان و مرتضی طاهری). تهران: انتشارات شرح. (تاریخ انتشار متن اصلی، ۲۰۱۰).
 تایت مالکوم (۱۳۹۶). پژوهش در آموزش عالی، ترجمه خورسندی طاسکوه و همکاران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم. رفیعی بلداجی، حمیده؛ خورسندی طاسکوه، علی و ملکی، حسن (۱۳۹۹). اخلاق دانشگاهیان، رشد فرهنگ. جواد، محسن (۱۳۹۰). اخلاق پژوهش مبانی و مسائل، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی صراطی شیرازی، منصوره (۱۳۹۱). اخلاق در پژوهش، انتشارات پایگاه استنادی جهان اسلام (ISC) قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی (۱۳۹۶). قابل دسترس در www.msrt.ir

Flick, U. (2018). Designing qualitative research. Sage.

Blaikie, N., & Priest, J. (2019). Designing social research: The logic of anticipation. John Wiley & Sons.

Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldana, J. (2014). Qualitative data analysis: A methods sourcebook.

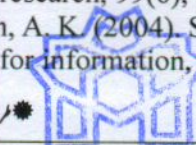
Patton, M. Q. (2014). Qualitative research & Evaluation methods: Integrating theory and practice. Sage publications.

Shamoo, A. E., & Resnik, D. B. (2009). Responsible conduct of research. Oxford University Press.

Seidman, I. (2013). Interviewing as qualitative research: A guide for researchers in education and the social sciences. Teachers college press.

Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A., & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. The Journal of educational research, 99(6), 323-338.

Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. Education for information, 22(2), 63-75.

عنوان درس به فارسی:		مدیریت منابع انسانی در آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Human Resources Management in Higher Education	
نوع درس و واحد تخصصی			
پایه ☐ نظری ☒			
تخصصی اجباری ☒ عملی ☐			
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐			
رساله / پایان نامه ☐			
		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

- شناخت رویکردها، فرآیندها و کارکردهای مدیریت منابع انسانی در آموزش عالی
- توانایی تحلیل و نقد تطبیقی هر یک از نظام ها و خرده نظام های مدیریت منابع انسانی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی
- توانایی طراحی، پیاده سازی و ارزشیابی هریک از خرده نظام های مدیریت منابع انسانی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی

پ) مباحث یا سرفصل ها

یک. شناخت مدیریت منابع انسانی

۱. مبانی مدیریت منابع انسانی
۲. رویکردها و تحقیقات تجربی در زمینه مدیریت منابع انسانی در سازمان ها به نحو اعم و آموزش عالی به طور اخص
- دو. فرآیند جذب و به کارگماری منابع انسانی

۱. تحلیل شغل اعضای هیأت علمی و کارکنان
۲. برنامه ریزی استراتژیک منابع انسانی در آموزش عالی
۳. سیستم های اطلاعات منابع انسانی در آموزش عالی
۴. کارمندیابی اعضای هیأت علمی و کارکنان
۵. گزینش اعضای هیأت علمی و کارکنان
- سه. فرآیند آموزش و بهسازی منابع انسانی در آموزش عالی

۱. آشناسازی و اجتماعی کردن اعضای هیأت علمی و کارکنان
۲. آموزش اعضای هیأت علمی و کارکنان
۳. بهسازی اعضای هیأت علمی و کارکنان
۴. مسیر پیشرفت شغلی اعضای هیأت علمی و کارکنان
۵. مدیریت استعداد در نظام آموزش عالی
۶. جانشین پروری در نظام آموزش عالی
- چهار. فرآیند انگیزش منابع انسانی

۱. انگیزش اعضای هیأت علمی و کارکنان
۲. طراحی شغل اعضای هیأت علمی و کارکنان
۳. ارزیابی و مدیریت عملکرد اعضای هیأت علمی و کارکنان
۳. نظام پاداش و جبران خدمات اعضای هیأت علمی و کارکنان
۴. مزایای اعضای هیأت علمی و کارکنان
- پنج. فرآیند حفظ و نگهداری منابع انسانی

۱. برنامه های ایمنی و سلامت اعضای هیأت علمی و کارکنان
۲. برنامه های بازنگشتگی اعضای هیأت علمی و کارکنان

۲. ارتباطات اعضای هیأت علمی و کارکنان
 ۳. روابط کارکنان و مذاکرات جمعی در آموزش عالی
 ۴. بحث و نتیجه گیری

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
✓	✓	آزمون نوشتاری	✓
		عملکردی	

ج) فهرست منابع پیشنهادی

- عباس پور، عباس (۱۳۹۸). مدیریت منابع انسانی پیشرفته (رویکردها، فرایندها و کارکردها)، چاپ دوازدهم، تهران: سمت.
- منوریان، عباس (۱۳۹۹). مدیریت کارکنان دانشی (مدیریت منابع انسانی پیشرفته)، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- Armstrong, M., & Taylor, S. (2020). *Armstrong's handbook of human resource management practice* (15th ed). London: Kogan Page
- Brault, A. T., & Beckwith, C. A. (2003). *Human resources adding value in higher education*. Knoxville, TN: College and University Professional Association for Human Resources.
- Brault, A. T., Manning, D., Preston, A. & Sturko, P. (2003). Transforming to a balanced role organization. In A.T. Brault & C. A.
- Beckwith (Eds.), *Human resources adding value in higher education* (pp. 51-72). Knoxville, TN: College and University Professional Association for Human Resources.
- Browning, G. (2003). What business wants from HR.? *People Management*, 9(22), 106- 107.
- Dessler, G., (2020). *Human Resource Management* (16th Ed.). New Jersey: NJ, Pearson.
- Evans, A., & Chun, E. (2012). Creating a tipping point: Strategic human resources in higher education. In K. Ward & L. E. Wolf-Wendel (Series Eds.), *ASHE Higher Education Report*, 55(1). California: Wiley Periodicals, Inc.
- Hammonds, K. H. (2005). Why we hate HR. *Fast Company*, 97, 40-47. Retrieved November 15, 2005, from EBSCOHost database.
- Joinson, C. (2000). Public sector HR: Leaving bureaucracy behind. *HR Magazine*, 45(6). Retrieved August 24, 2005, from <http://www.shrm.org/hrmagazine/2000index/0600/0600joinson.asp>
- Kemper, J. E. (2001). The role of the human resource office in the collegiate environment and the necessary components of being a strategic partner. *Digital Dissertations International*, 62(3), 863. (UMI No.3007462)
- Lawler, E. E., & Mohrman, S. A. (2003). *Creating a strategic human resources organization: An assessment of trends and new directions*. CA: Stanford University Press.
- Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Barry, G., and Wright, P. M. (2020). *Human Resource Management* (12th ed.) New York: NY, McGraw-Hill .
- Prophal, L. (2002). Getting a seat at the table: What does it really take? Retrieved November 4, 2004, from http://www.shrm.org/hrresources/whitepapers_published/CMS_000277.asp
- Rebore, R. W. (2003). *Human resources administration in education* (7th ed.). New York: Allyn and Bacon, Inc.
- Smith, C. S., & Ferris, G. R. (1990). Human resources strategy and planning in higher education. *Human Resource Planning*, 12(4), 13-25. Etrieved June 1, 2004, from proQuest database.
- Ulrich, D. (1997). *Human resources champions: The next agenda for adding value and delivering results*. Boston: President and Fellows of Harvard College.

- Ulrich, D., & Brockbank, W. (2005). The HR value proposition. Boston: Harvard Business School Press.
- Ulrich, D., Brockbank, W., & Yeung, A. K. (1989). Beyond belief: A benchmark for human resources. *Human Resource Management*, 28(3), 311-335. Retrieved January 22, 2005, from ABI/Inform Global database.
- Ulrich, D., Brockbank, W., Yeung, A. K., & Lake, D. G. (1995). Human resource competencies: An empirical assessment. *Human Resource Management*, 34(4), 473-495. Retrieved January 22, 2005, from ABI/Inform Global database.
- Weinacker, E.L. (2008). *Human Resource Operations in Higher Education*. Campella University Publishing.
- Williams, M. (2002). *The war for talent: Getting the best from the best*. Wappingers Falls, NY: Beekman Books.
- Wright, P., & McMahan, G. (1992). Theoretical perspectives for strategic human resources management. *Journal of Management*, 18(2), 295-320. Retrieved June 1, 2004, from EBSCOHost database.
- Wright, P. M. & Snell, S. A. (1991). Toward an integrative view of strategic human resource management. *Human Resource Management Review*, 1(3), 203-225.
- Zedek, S. & Cascio, W. (1984). Psychological issues in personnel decisions. *Annual Review of Psychology*, 35, p. 461-519.

عنوان درس به فارسی:		تحلیل تئوری‌ها و رفتار سازمانی در آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:	Analysis of theories and organizational behavior in higher education	نوع درس و واحد تخصصی	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ☒
دروس هم‌نیاز:		تخصصی اجباری ☒	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

- دانشجویان در این درس با دانش، نگرش و مهارت لازم برای تجزیه و تحلیل مسائل سازمانی و مدیریتی دانشگاه‌ها و نظام آموزش عالی از منظر تئوری‌های و رویکردهای متنوع آشنا می‌شوند.
- آشنایی با مبانی فلسفی نظریه‌های سازمان و مدیریت در آموزش عالی
- تأمل در نظریه‌های مدیریت و سازمان و دلالت‌های آن‌ها برای مسائل دانشگاه‌ها و آموزش عالی کشور
- افزایش توان تجزیه و تحلیل، شناسایی و حل مسائل سازمانی و مدیریتی دانشگاه‌ها و نظام آموزش عالی و کاربرد آن‌ها در پژوهش
- ایجاد مبانی نظری - علمی جهت شناخت رفتار سازمانی در آموزش عالی از طریق روش‌های تحلیل رفتار
- شناخت بافتار آموزش عالی و اقتضائات رفتاری آن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

الف) تحلیل تئوری‌ها:

تئوری چیست؟ آشنایی با سازمان‌ها: ساختار اجتماعی؛ افراد سازمانی؛ محیط؛ فناوری؛ اهداف

سه نگرش در مورد سازمان سازمان‌ها به عنوان سیستم‌های عقلایی، طبیعی و باز

نقد و بررسی دیدگاه بی‌نظمی سازمان‌یافته

نقد و بررسی دیدگاه اجتماع علمی و هیأتی

نقد و بررسی دیدگاه سیاسی

نقد و بررسی دیدگاه فرهنگی

نقد و بررسی دیدگاه بوروکراسی

نقد و بررسی دیدگاه فمینیستی و شبکه تار عنکبوتی

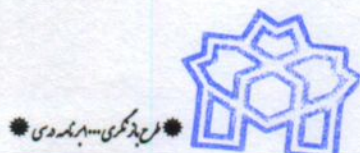
نقد و بررسی دیدگاه روحانی و معنوی

ب) تحلیل رفتار سازمانی

بخش اول: علوم شناختی: علوم رفتاری در برابر علوم شناختی، پیشرفت‌های امروز علوم شناختی

بخش دوم: رفتار فرد: تجزیه و تحلیل رفتار در سطح فرد، باتاکید بر آموزش عالی شامل حوزه‌های: شخصیت، دانش، مهارت، نگرش،

معنویت، انگیزش از تئوری تا عمل، ترکیب عقل و احساس به عنوان دو ابزار کارآمد شناخت

بخش سوم: رفتار گروه: تجزیه و تحلیل رفتار در سطح گروه و تیم، باتاکید بر آموزش عالی، شامل حوزه های: روانشناسی اجتماعی و خدمات آن به حوزه مدیریت و رهبری، پویایی های گروهی و گروه پذیری در ژاپن، آمریکا، ایران، تیم سازی و تربیت گروهی در سازمان

بخش چهارم: رفتار سازمان: تجزیه و تحلیل رفتار در سطح سازمان، باتاکید بر آموزش عالی، شامل حوزه های: ارتباطات انسانی و سازمانی، رهبری و تحول سازمانی، تعامل فرهنگ ایرانی و فرهنگ سازمانی

بخش پنجم: پژوهش در رفتار سازمانی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی)

روش ارزیابی				
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی		پروژه
✓	✓	آزمون نوشتاری		✓
		عملکردی		

ج) فهرست منابع پیشنهادی

اسکات، ریچارد. (۱۳۹۴). سازمان ها: سیستم های عقلایی، طبیعی و باز. (مترجم. حسن میرزائی اهرنجانی). تهران: سمت. (تاریخ انتشار متن اصلی، ۲۰۰۳).

مننینگ، کاتلین. (۱۳۹۷). نظریه سازمان در آموزش عالی. (مترجمان. سعید غیاثی ندوشن و رضا مهدی). تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی (تاریخ انتشار متن اصلی، ۲۰۱۳).

آهنچیان، محمدرضا (۱۳۹۹). رفتار سازمانی و روابط انسانی در سازمان های آموزشی، انتشارات سمت.

آنجلو کینیکی، رابرت کریتنر (۱۳۹۹). مدیریت رفتار سازمانی (مفاهیم، نظریه ها و کاربردها). (مترجم. علی اکبر فرهنگی، حسین صفرزاده)، برابند پویش.

برخی منابع مکمل

نیکسون، جان. (۱۳۹۷). به سوی دانشگاه بافضیلت: مبانی اخلاقی فعالیت دانشگاهی. (مترجم. بختیار شعبانی ورکی و همکاران). تهران: دانشگاه شهید بهشتی. (تاریخ انتشار متن اصلی، ۲۰۰۸).

- Scott, W. R., & Kirst, M. W. (2017). Higher Education and Silicon Valley: Connected but Conflicted. JHU Press.
- Hatch, M. J., & Cunliffe, A. L. (2013). Organization theory: modern, symbolic and postmodern perspectives. Oxford university press.
- Scott, W. R., & Davis, G. F. (2015). Organizations and organizing: Rational, natural and open systems perspectives. Routledge.
- Owings, W. A., & Kaplan, L. S. (2012). Leadership and organizational behavior in education: Theory into practice. Pearson.
- Thakur, G. R. (2014). A Study of Organizational Behavior of Colleges of Education of Maharashtra State. Online Submission.
- Chance, P. L. (2009). Introduction to educational leadership and organizational behavior: Theory into practice. Eye on Education.

روش ارزیابی				
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی		پروژه
✓	✓	آزمون نوشتاری		✓
		عملکردی		

ج) فهرست منابع پیشنهادی

غیاثی ندوشن، سعید؛ مهدی، رضا (۱۳۹۵). راهبری و رهبری علمی در آموزش عالی، تهران، انتشارات ویرایش. حداد، وادی و دمسکی، تری (۱۳۸۸) فرایند برنامه ریزی: سیاست گذاری در آموزش و پرورش (یک چهارچوب کاربردی)، ترجمه غلامرضا گرایبی نژاد، رخساره کاظم، تهران: نشر مدرسه.

مولانا، ناصر (۱۳۹۶). سیاست‌گذاری و مدیریت در آموزش عالی، نشر وانیان.

جاودانی، حمید (۱۳۹۳). سیاست‌پژوهی، لایه گمشده در فرایند تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری نظام آموزش عالی ایران، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی.

حسین احمدی رضایی و فائزه سادات مالکی (۱۳۹۴). سیاست‌گذاری در آموزش عالی با رویکرد حکمرانی خوب، مشکوه دانش.

کیومرث نیاز آذری (۱۳۹۰). سیاست‌گذاری و فرایند خط‌مشی عمومی در نظام آموزشی، مهرالنبی.

یمینی، محمد (۱۳۸۲) برنامه ریزی توسعه دانشگاهی، مفاهیم، تجارب و نظریه‌ها، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

وحید، مجید (۱۳۸۳). سیاست‌گذاری عمومی؛ تهران: نشر میزان.

- Alexander, N. A. (2013). Policy analysis for educational leaders: A step by step approach. New York, NY. Prentice Hall
- Les Bell & Howard Stevenson (2006). Education Policy: Process, Themes and Impact, Routledge.
- Christine, Musselin & Pedro N., Teixeira (2014). Reforming Higher Education: Public Policy Design and Implementation, Springer.
- Ben-Peretz, Miriam (2009) Policy-Making in Education A Holistic Approach in Response to Global Changes, Rowman & Littlefield Education.
- Taylor, J., & Miroiu, A. (2002). Policy-Making, Strategic Planning, and Management of Higher Education. Papers on Higher Education. Carfax Publishing, Taylor & Francis Ltd., Customer Services Department, 325 Chesnut Street, 8th Floor, Philadelphia, PA 19106.
- Van Vught (1995). Policy Models and Policy Instruments in Higher Education, The Effects of Governmental Policy-Making on the Innovative Behavior of Higher Education Institutions, Centre for Higher Education Policy Studies (CHEPS) University of Twente
- Adams, P. (2014). Policy and education.
- Majchrzak, A., & Markus, M. L. (2013). Methods for policy research: Taking socially responsible action (Vol. 3). SAGE publications.

منابع مکمل

ربیعی علی و زهرا نظریان (۱۳۹۰)، عوامل موثر در سیاست‌گذاری آموزش عالی با رویکرد اصل ۴۴، نشریه علمی-پژوهشی راهبرد، زمستان ۱۳۹۰، دوره ۲۰، شماره ۶۱

مولر، پ (۱۳۸۳). سیاست‌گذاری عمومی، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، تهران: نشر میزان.

اشترین، کیومرث (۱۳۸۶). سیاست‌گذاری عمومی ایران، تهران: نشر میزان.

پارسونز، واین (۱۳۸۵). مبانی سیاست‌گذاری عمومی و تحلیل سیاست‌ها، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.

مجتبی رفیعیان و علی عسگری زیرنظر پرویز اجلائی (۱۳۹۲) نظریه برنامه‌ریزی دیدگاه‌های سنتی و جدید، تهران: نشر آگه
توفیق، فیروز (۱۳۸۶) برنامه‌ریزی در ایران و چشم انداز آینده آن، تهران: موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی.
الوانی، مهدی و شریف‌زاده، فتاح (۱۳۹۳). فرایند خط‌مشی‌گذاری عمومی، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، چاپ دوازدهم
استیون جی . هینز (۱۳۹۳). رویکرد تفکر سیستمی در مدیریت و برنامه‌ریزی استراتژیک، ترجمه رشید اصلانی، نشر نی

عنوان درس به فارسی:		رهبری و مدیریت دانشگاهها و موسسات آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Leadership and Administration of universities and higher education institutions	
نوع درس و واحد تخصصی			
دروس پیش نیاز:		پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:		رساله / پایان نامه ☐	
		۲	
		۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:
هدف کلی

هدف این درس آشنایی دانشجویان با بنیان های نظری رهبری و مدیریت در نظام آموزش عالی و دانشگاهها و همچنین الگوها و شیوه های رهبری و مدیریت دانشگاهی با تحلیل رهبری و مدیریت دانشگاهی در نظام آموزش عالی ایران است.

پ) مباحث یا سرفصل ها

الف) مبانی نظری و حقوقی رهبری و مدیریت آموزش عالی

- بنیان های نظری «مدیریت» آموزش عالی
- بنیان های نظری «رهبری» آموزش عالی
- بنیان های حقوقی و قانونی مدیریت و رهبری آموزش عالی

ب) الگوها و شیوه های رهبری و مدیریت دانشگاهی

- الگوهای کلاسیک و نوین حکمرانی دانشگاهی
- شیوه های سنتی و جدید مدیریت و رهبری دانشگاهی
- سیاست های اجرایی رهبری و مدیریت دانشگاهی
- ج) ارزش ها و شایستگی های رهبری و مدیریت دانشگاهی

- استقلال دانشگاهی (مفهوم شناسی، گونه شناسی و استاندارد سازی، شاخص ها)
- آزادی آکادمیک (مفهوم شناسی و مباحث معرفتی و کاربردی)
- شایستگی های فردی، حرفه ای و سازمانی مدیریت و رهبری دانشگاهی

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	
✓	✓	آزمون نوشتاری	✓
		عملکردی	✓
پروژه			

ج) فهرست منابع پیشنهادی

- قربانی، محمود؛ نظری، علی شاه؛ امانیان، اسدالله؛ مجتهدی، مهشید؛ ثقفی، تکتیم و مسعودی، شکوفه (۱۳۹۶). مدیریت و رهبری آموزش عالی، تهران، آفتاب.
- مک کفری (۱۳۸۸). راهنمای مدیران آموزش عالی: مدیریت و رهبری موثر در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی (ترجمه نادرقلی قورچیان، پریوش جعفری، رامین سرچمی)، فراشناختی اندیشه.
- جفری ال. بولر (۱۳۹۶). رهبری تغییر در آموزش عالی "راهنمای عملی در تحول علمی"، ترجمه اصغر زمانی، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- امین مظفری، فاروق و پاداش اصل، خورشید (۱۳۸۹). سرمشق رهبری علمی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- رمزدن، پل (۱۳۸۰). یادگیری رهبری در آموزش عالی. ترجمه عبدالرحیم نوه ابراهیم و همکاران، دانشگاه علوم پایه دامغان و موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- تونی بوش (۱۳۹۳). تئوری‌های رهبری و مدیریت آموزشی ترجمه حسنی و همکاران، دانشگاه ارومیه.
- غیائی ندوشن، سعید؛ مهدی، رضا (۱۳۹۵). راهبری و رهبری علمی در آموزش عالی، تهران، انتشارات ویرایش.
- رابرت بیرن‌باوم (۱۳۸۲). دانشگاه‌ها چگونه کار می‌کنند: سازمان علمی و رهبری آن از منظر سیبرنتیک (ترجمه حمیدرضا آراسته)، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- جان‌وی لومباردی (۱۳۹۵). دانشگاه‌ها چگونه کار می‌کنند (ترجمه عباس عباسپور، سعید غیائی ندوشن و احسان اکرادی)، توسعه دانش.
- Williams, D. A. (2013). Strategic diversity leadership: Activating change and transformation in higher education. Stylus Publishing, LLC..
- Antony, J. S., Cauce, A. M., & Shalala, D. E. (Eds.). (2017). Challenges in higher education leadership: Practical and scholarly solutions. Taylor & Francis.
- Dean, D. R. (2014). Servant Leadership for Higher Education: Principles and Practices by Daniel Wheeler. The Review of Higher Education, 37(2), 274-277.
- Buller, J. L. (2014). Change leadership in higher education: A practical guide to academic transformation. John Wiley & Sons.
- Mitchell, B. C., & King, W. J. (2018). How to run a college: A practical guide for trustees, faculty, administrators, and policymakers. JHU Press.
- Kouzes, J., & Posner, B. (2019). Leadership in Higher Education: Practices That Make A Difference. Berrett-Koehler Publishers.
- McCaffery, P. (2010). The higher education manager's handbook: effective leadership and management in universities and colleges. Routledge.
- Temple, P. (2020). Understanding Power and Leadership in Higher Education: Tools for institutional change. London Review of Education.
- McDade, S. A. (1987). Higher Education Leadership: Enhancing Skills through Professional Development Programs. ASHE/ERIC Higher Education Report No. 5, 1987. ASHE-ERIC Higher Education Reports, The George Washington University, One Dupont Circle, Suite 630, Dept. G4, Washington, DC 20036-1183.
- Jameson, J. (Ed.). (2019). International perspectives on leadership in higher education: Critical thinking for global challenges. Routledge

عنوان درس به فارسی:		سمینار مسائل روز آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Seminar on current issues of higher education	
نوع درس و واحد تخصصی			
پایه ☐ نظری ☐			
تخصصی اجباری ☒ عملی ☐			
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☒			
رساله / پایان نامه ☐			
		۲	تعداد واحد:
		۴۸	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

بررسی پویایی های مربوط به آموزش عالی از قبیل ، مسائل مربوط به دانشجویان، برنامه درسی ، فضای نهادی، سیاست های آموزشی و شیوه های اداری و ارائه یک راه حل کاربردی

پ) مباحث یا سرفصل ها

دانشجویان بر اساس برنامه تحصیلی خود و مبتنی بر الگوهای مصوب برگزاری سمینارهای تخصصی برای هر درس تحت نظارت استاد راهنمای خود در موضوعات و مسائل روز دانشگاه و نظام آموزش عالی ایران و جهان نسبت به پیشنهاد برگزاری سمینار تخصصی اقدام و پس از تصویب در گروه آموزشی قابل اجرا است. انتخاب موضوع سمینار ترجیحا باید در چارچوب موضوع رساله دانشجو باشد. در برنامه ریزی و اجرای هر سمینار لااقل سه دانشجو دکتری و یک عضو هیات علمی باید مشارکت نمایند. موضوعات پیشنهادی در برگزاری سمینارها می تواند شامل موارد ذیل باشد:

- آینده پژوهی در آموزش عالی
- مدیریت تحول در نظام آموزش عالی و دانشگاه ها
- اعتبار سنجی و نظام های رتبه بندی
- دانشگاه پژوهی
- کیفیت در آموزش عالی
- بین المللی شدن آموزش عالی
- مدیریت امور و مسائل دانشجویی
- فنون تصمیم گیری در مدیریت دانشگاهی و مدیریت دانشکده ای
- حقوق آموزش عالی
- مدیریت برنامه های درسی در آموزش عالی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

*با توجه به ساختار درس سمینار و تنوع موضوعات و مسائل، این درس بصورت تدریس تیمی اجرا خواهد شد

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
✓		آزمون نوشتاری	✓
		عملکردی	

ج) فهرست منابع پیشنهادی

خوهرسندی طاسکوه، علی (۱۳۹۶). آموزش عالی بین المللی: استراتژی‌ها و شرایط امکان، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم.

وندل بل (۱۳۹۲). مبانی آینده‌پژوهی: تاریخچه، اهداف و دانش: علم انسانی برای عصر جدید، ترجمه مصطفی تقوی و محسن محقق، موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری‌های دفاعی.

ذاکر صالحی، غلامرضا (۱۳۹۷). مسائل آموزش عالی ایران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم. بولر، جفری ال (۱۳۹۶). رهبری تغییر در آموزش عالی "راهنمای عملی در تحول علمی، ترجمه اصغر زمانی، انتشارات موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.

کامینگز، توماس و ورلی، کریستوفر (۱۳۹۴). تحول و توسعه سازمان، ترجمه کورش برار پور، موسسه فرازاندیش سبز. گلدسته، اکبر و حیدری، امیرهوشنگ (۱۳۹۷). آینده‌نگاری در آموزش عالی (مبنتی بر روش سناریونویسی)، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

نیازآذری، کیومرث (۱۳۸۳). اعتبارسنجی در آموزش عالی از کلاسیک تا مجازی: همراه با ارائه الگویی جهت اعتبارسنجی نظام آموزش عالی کشور، فراشناختی اندیشه.

یمنی دوزی سرخابی، محمد (۱۳۹۸). کیفیت در آموزش عالی، انتشارات سمت. فراستخواه، مقصود (۱۳۹۵). دانشگاه ایرانی و مسئله‌ی کیفیت: جستارگشایی برای نظام تضمین کیفیت آموزش عالی ایران براساس بررسی تطبیقی ۱۶ کشور جهان، آگاه.

مارتین، میشل و استلا، آنتونی (۱۳۸۸). تضمین بیرونی کیفیت در آموزش عالی، ترجمه رضا محمدی، انتشارات سازمان سنجش آموزش کشور.

حسینی مقدم، محمد (۱۳۹۸). بررسی تجارب آینده پژوهی دانشگاه‌های ایران و جهان، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی تهران. فراستخواه، مقصود (۱۳۹۸). گاه و بی‌گاهی دانشگاه در ایران: مباحثی نو و انتقادی در باب دانشگاه پژوهی، مطالعات علم و آموزش عالی، آگاه.

Dator, J. A. (Ed.). (2002). Advancing futures: Futures studies in higher education. Greenwood Publishing Group.

Shaw, M. D. (2015). Risk Management in Student Affairs: Foundations for Safety and Success by Thomas E. Miller and Roger W. Sorochty. Journal of College Student Development, 56(5), 530-532.

Wilson, M. E. (2010). The Handbook of Student Affairs Administration. Journal of College Student Development, 51(3), 356-358.

Howard, R. D., McLaughlin, G. W., & Knight, W. E. (2012). The handbook of institutional research. John Wiley & Sons.

Webber, K. L. (Ed.). (2018). Building capacity in institutional research and decision support in higher education (Vol. 4). Springer.

- Webber, K. L., & Calderon, A. J. (2015). Institutional research and planning in higher education: Global contexts and themes. Routledge.
- McClellan, G. S., & Stringer, J. (Eds.). (2011). The handbook of student affairs administration :(Sponsored by NASPA, student affairs administrators in higher education). John Wiley & Sons.
- Sandeen, A. (2000). Improving leadership in student affairs administration: A case approach. Charles C Thomas Publisher.
- Elken, M., Maassen, P., Nerland, M., Prøitz, T. S., Stensaker, B., & Vabø, A. (2020). Quality Work in Higher Education. Springer International Publishing.
- Elken, M., & Stensaker, B. (2020). Researching 'quality work' in higher education. In Quality Work in Higher Education (pp. 1-17). Springer, Cham.
- Shah, M., & Do, Q. T. (2017). The Rise of Quality Assurance in Asian Higher Education. Chandos Publishing.

عنوان درس به فارسی:		نظریه ها و نظام های آموزش عالی در جهان	
عنوان درس به انگلیسی:		Theories and systems of higher education in the world	
دروس پیش نیاز:		پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:		۳۲	رساله / پایان نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

شناخت و تحلیل نظریه ها و نظام های آموزش عالی با تاکید بر بررسی ساختارها و اصول مدیریت آن با رویکرد تطبیقی

پ) مباحث یا سرفصل ها

ابعاد آموزش عالی در جهان

الگوهای مطالعات تطبیقی مدیریتی در آموزش عالی

ویژگی های آموزش عالی در کشورهای در حال توسعه در مقایسه با کشورهای توسعه یافته

نظریه های آموزش عالی

- نظریه های سنتی آموزش عالی

- نظریه های نوین آموزش عالی

- نظریه های فرانونین آموزش عالی

نظام ها، مکاتب و نسل های آموزش عالی

- نظام ها و مکاتب پیشامدرن آموزش عالی

- نظام ها و مکاتب مدرن آموزش عالی

- نظام ها و مکاتب معاصر آموزش عالی

- نسل های آموزش عالی جهان

- آموزش عالی در ایران (دوره ها، سیاست ها و تجارب تاریخی پنجگانه آموزش عالی در ایران)

نظام های پژوهش دانشگاهی

- سیاست های پژوهش دانشگاهی جهان

- فرایندهای پژوهش دانشگاهی جهان

سیاست ها و فرایندهای پژوهش دانشگاهی در ایران

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف

*با توجه به ساختار درس سمینار و تنوع موضوعات و مسائل، این درس بصورت تدریس تیمی اجرا خواهد شد

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	
✓	✓	✓	آزمون نوشتاری
			عملکردی
		✓	✓

ج) فهرست منابع پیشنهادی

- حمید جاودانی (۱۳۷۹). نظام آموزش عالی در کشورهای اروپایی، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
سید احمد هاشمی (۱۳۹۲). آموزش عالی (مفاهیم و رویکردها)، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی
حمید جاودانی (۱۳۹۲) دانشگاهها و جهانی شدن، مفاهیم و رویکردها، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
پیتر اسکات (۱۹۴۶). جهانی شدن آموزش عالی. ترجمه رضا فاضلی (۱۳۸۷)، سروش
مقصود فراستخواه (۱۳۸۹). دانشگاه و آموزش عالی (منظورهای جهانی و مسئله‌های ایرانی)، نشر نی
نعیمی، بهنام و ماهرالنقش، مژگان (۱۳۹۷) سیری بر نظام‌های آموزش عالی از دیدگاه مدیریتی، نشر آفتاب گیتی
حسینی‌مقدم، محمد (۱۳۹۱). مقایسه نظام‌های ارزیابی آموزش عالی، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.
یمنی دوزی سرخابی، محمد (۱۳۹۸). آموزش عالی در ایران؛ حال و آینده، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم.
منیعی، رضا (۱۳۹۳). مطالعات تطبیقی در نظام آموزش عالی، آوای نور.
زمانی، اصغر و پورآتش، مهتاب (۱۳۹۶). دانشگاه جهان‌موردی برای نظام دانشگاه، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی.
Marginson, S. (2016). High participation systems of higher education. The Journal of Higher Education, 87(2), 243-271.
Hinton, K. E. (2014). Higher Education Systems 3.0: Harnessing Systemness, Delivering Performance. Planning for Higher Education, 42(3), 73.
Douglass, J. A., King, C. J., & Feller, I. (Eds.). (2009). Globalization's muse: Universities and higher education systems in a changing world. University of California Inst of.

مدیریت فناوری و نوآوری در آموزش عالی		عنوان درس به فارسی:	
نوع درس و واحد تخصصی	Management of technology and innovation in higher education	عنوان درس به انگلیسی:	
نظری ☒ پایه ☐		دروس پیش نیاز:	
عملی ☐ تخصصی اجباری ☒		دروس هم نیاز:	
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

ضرورت وجودی این درس این است که دانشجویان ابتدا با درک درستی از مفهوم مدیریت فناوری و نوآوری و گستره آن، پی به ابعاد متنوع این حوزه نوپای علمی ببرند

درک صحیح از ساختارها، راهبردها و فرآیندهای مدیریت نوآوری و توانایی پیاده سازی آن

آشنایی دانشجویان با مفاهیم و انواع روش های تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی و فناوری در دانشگاه ها، مراکز تحقیقاتی و بنگاه های اقتصادی

پ) مباحث یا سرفصل ها

- شناخت مفهوم فناوری و نوآوری
- بررسی نقش فناوری و نوآوری در اقتصاد و جنبه های مختلف پیشرفت کشور
- آشنایی با نظریات اقتصادی مختلف در زمینه مدیریت فناوری و نوآوری
- آشنائی اجمالی با فناوری های عام نوظهور و نقش تحقیق و توسعه در آنها
- بررسی مهمترین چالشهای نظری مرتبط در ایران و جهان
- آشنائی با نقشه دانشی مدیریت فناوری و نوآوری در ایران
- شناخت مهمترین برنامه های توسعه این حوزه دانشی در ایران و بازیگران مرتبط
- ضرورت نوآوری و مدیریت نوآوری در سطح سازمان و ملی و انواع راهبردهای نوآوری و ملاحظات پیرامون آن
- ویژگی های سازمان های نوآور و ساختارهای نوآور،
- فرآیندهای مدیریت نوآوری در سطح سازمانی و ملی و انتخاب و پیاده سازی فرصت های نوآوری
- شبکه های نوآوری ، نوآوری باز ، توسعه و حفاظت از نوآوری در سازمان
- مفهوم تجاری سازی آموزش عالی
- ابعاد تجاری سازی و تمایز بین اختراع، تحقیق پایه، تحقیق کاربردی
- بازیگران اصلی در فرایند تجاری سازی فناوری در آموزش عالی
- یافتن ، ارزیابی ، سرمایه گذاری و توسعه ایده ها
- تجاری سازی دستاوردهای تحقیقاتی و فناورانه در دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی
- نقش کارآفرینان و فناوران در فرایند تجاری سازی در آموزش عالی
- نقش سرمایه گذاران و ایده پردازان در فرایند تجاری سازی
- سرمایه انسانی و اقتصاد دانش بنیان
- مسائل مالکیت معنوی در تجاری سازی دانش و فناوری
- نقش اتحاد و مشارکت در تجاری سازی دانش و فناوری
- فرایندهای قانونی تجاری سازی دانش و فناوری

- سیاست‌های حمایتی برای انتقال و تجاری‌سازی فناوری
- تجاری‌سازی و ایده‌پردازی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی
- توسعه ساختارهای تجاری‌سازی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی				
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
✓	✓	آزمون نوشتاری		✓
		عملکردی		

ج) فهرست منابع پیشنهادی

خلیل، طارِق (۱۳۸۸) مدیریت تکنولوژی؛ رمز موفقیت در رقابت و خلق ثروت. ترجمه سید محمد اعرابی و داوود ایزدی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، چاپ سوم

چسبرو، هنری (۱۳۹۲). نوآوری باز، ترجمه کامران باقری و مرضیه شاهوردی، انتشارات رسا.

چسبرو، هنری (۱۳۹۱). نوآوری باز خدماتی، ترجمه کامران باقری، انتشارات رسا.

ترات، پل (۱۳۹۸). مدیریت نوآوری و توسعه محصول جدید، ترجمه محسن امامی و ابراهیم سوزنچی، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

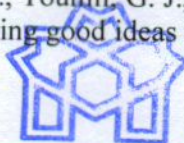
مهدیانی، رحمان و قاضی نوری، سید سپهر (۱۳۹۷). مدیریت راهبردی نوآوری فناورانه، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.

نامداریان، لیلا؛ نعیمی صدیق، علی و ساجدی نژاد، آرمان (۱۳۹۷). تجاری‌سازی نتایج پژوهش: الگوها، سازوکارها و راهبردها، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران.

رفیعی نژاد، داریوش (۱۳۹۳). نوآوری، توسعه محصول و تجاری‌سازی ترجمه محمدرضا میگون پوری - محمدمهدی پوربصیر، انتشارات جهاد دانشگاهی.

سید سپهر قاضی نوری (۱۳۹۳). مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری، مرکز نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس.

- Cetindamar, D., Phaal, R., & Probert, D. (2016). Technology management: activities and tools. Palgrave Macmillan.
- Tidd, J., & Bessant, J. 2014. Strategic innovation management. John Wiley & Sons.
- Schilling M. (2006). Strategic Management of Technological Innovation. McGraw Hill.
- Fagerberg, J., Mowery, D. C., & Nelson, R. R. (Eds.). (2005). The Oxford handbook of innovation. Oxford university press.
- Tidd, J., & Bessant, J. (2014). Strategic innovation management. John Wiley & Sons.
- Schilling M. 2006. Strategic Management of Technological Innovation. McGraw Hill.
- Ahlstrand, B., Lampel, J., & Mintzberg, H. (2001). Strategy Safari: A Guided Tour through The Wilds of Strategic Mangament. Simon and Schuster.
- Shane S. (2009). Technology Strategy for Managers and Entrepreneurs. McGraw Hill.
- Burgelman R.Christensen C., Maidique M., Wheelwright S. (2007), Strategic Management of Technology and Innovation. McGraw Hill
- Butler, J., Gibson, D., (2011), Global Perspectives on Technology Transfer and Commercialization: Building Innovative Ecosystems, Edvard Elgar
- Touhill, C. J., Touhill, G. J., & O'riordan, T. A. (2010). Commercialization of innovative technologies: bringing good ideas to the marketplace. John Wiley & Sons.

- Martin, K., Chapman, D., Giffith, M., & Molnar, D. (2001). Technology Transfer and Commercialization.
- Kozmetsky, G., Williams, F., & Williams, V. (2004). New wealth: commercialization of science and technology for business and economic development. Greenwood Publishing Group.
- Hochschild, Arlie Russell. (2003) the Managed Heart: Commercialization of Human Feeling, Twentieth Anniversary Edition. With a New Afterword University of California Press.
- Gary Libecap, (2005), University Entrepreneurship and Technology Transfer: Process, Design, and Intellectual Property (Advances in the Study of Entrepreneurship, Innovation and Economic Growth). JAI Press.
- Larisa V Shavinina, (2004), Silicon Valley North: A High- Tech Cluster of Innovation and Entrepreneurship (Technology, Innovation, Entrepreneurship and Competitive Strategy).

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Economics of Higher Education	
نوع درس و واحد تخصصی			
پایه ☐ نظری ☒			
تخصصی اجباری ☒ عملی ☐			
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐			
رساله / پایان نامه ☐			
		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

آشنایی و تسلط تخصصی با مباحث اقتصاد آموزش عالی، مالیه آموزش عالی و سیر تحولات آن با رویکرد مدیریت منابع و تاکید برتامین و تخصیص منابع در سطح نظام آموزش عالی و دانشگاه ها و موسسات آموزشی و کسب توانمندی و مهارت لازم برای تحلیل اقتصادی مسائل آموزش عالی در ایران، فراگیری مباحث بودجه ریزی در نظام آموزش عالی و دانشگاه ها، کسب توانمندی لازم در خصوص تامین و تخصیص منابع مالی آموزش عالی و کسب توانمندی لازم جهت مدیریت منابع مالی آموزش عالی و دانشگاه ها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

- رسالت اقتصاد آموزش عالی سیر تحولات موضوعی آن
- نظریه سرمایه انسانی و نظریات رقیب
- تحلیل و ارزیابی نظریات رقیب و نظریه سرمایه انسانی
- نتایج تجربی و نظری مبحث تحلیل هزینه و فایده در آموزش عالی- روش های اندازه گیری بازده آموزش عالی
- نقش و جایگاه آموزش عالی در رشد اقتصادی؛ برابری-عدالت، توزیع درآمد
- اندازه گیری کارایی موسسات آموزش عالی
- تحلیل و تبیین ناکارآمدی دانشگاه ها و موسسات پژوهشی
- تخصیص منابع مالی بین دانشگاه ها با رویکرد کارایی
- تامین مالی آموزش عالی وکفایت منابع- درآمدهای اختصاصی دانشگاه ها
- روش های تخصیص منابع مالی بین دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی با رویکرد های عدالت و کارایی
- مسایل اساسی تامین و تخصیص منابع مالی آموزش عالی ایران
- مبانی بودجه ریزی در آموزش عالی
- مطالعات مالیه آموزش عالی در ایران
- مباحث اساسی بازار کار و کارآفرینی، اشتغال و بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی
- نقصان بازار در آموزش عالی، شناخت مسائل شکست بازار و ارائه راهکارها

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	
✓	✓	✓	آزمون نوشتاری
			عملکردی
		✓	پروژه

- توتکوشیان، رابرت کی.، مایکل بی. پاولسن (۱۳۹۹)، ترجمه: برزوین شیروان، صمد، زمانی، لیلا، و شرفی محمد، اقتصاد آموزش عالی پیش زمینه، مفاهیم و کاربردها، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۹۸). مباحث پیشرفته اقتصاد آموزش. کارایی و اثر بخشی بیرونی- تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۹۷). مباحث پیشرفته اقتصاد آموزش. کارایی و اثر بخشی درونی- تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۹۴). مالیه آموزش- تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- جونز، جی (۱۳۷۶). ترجمه: مصطفی عمادزاده، اقتصاد آموزش و پرورش. اصفهان جهد دانشگاهی اصفهان.
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۸۳). اقتصاد آموزش. تهران: نشر یسپرون.
- قارون، معصومه (۱۳۷۵). بررسی راه‌های تأمین مالی دانشگاه‌ها. تهران: موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۸۰). "توان مالی دولت و دیگر راه‌های تأمین مالی آموزش عالی." گزارش شماره ۲۳ طرح جامع نیازسنجی نیروی انسانی متخصص و سیاستگذاری توسعه منابع انسانی کشور. تهران: موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۸۲). "الگوهای چندسطحی و ارزیابی ناهمسانی و کارایی بودجه بین دانشگاه‌های منتخب." فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، شماره ۳۰.
- نادری، ابوالقاسم (۱۳۸۳). "امور مالی آموزش عالی." دایره‌المعارف آموزش عالی: ۱۹۵-۲۰۴. تهران: بنیاد دانشنامه بزرگ فارسی.
- داوری احمد (۱۳۸۷). جایگاه هیات امنا در آموزش عالی ایران، مجلس و راهبرد، پاییز ۱۳۸۷
- انتظاری، یعقوب (۱۳۸۹). تحلیل عملکرد تخصیص بودجه به دانشگاه‌های دولتی، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی؛ پاییز ۱۳۸۹
- انتظاری، یعقوب و قارون، معصومه (۱۳۹۳) عقلانیت و عملکرد دولت در تأمین مالی آموزش عالی ایران

- Toutkoushian, R.K. & Paulsen, M.B. (2016). Economics of Higher Education: Background, Concepts and Applications. Springer.
- Arora, A., A. Fosfuri, et al. (2001). Markets for Technology: The Economics of Innovation and Corporate Strategy. Cambridge, MA, MIT Press.
- Barr, N. and I. Crawford (2004). Financing Higher Education. London, Routledge.
- Becker, G. S. (1993). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Reference to Education. Chicago, NBER.
- Booth, A. L. and D. J. Snower, Eds. (1996). Acquiring Skills; Market Failures, Their Symptoms and Policy Responses. Cambridge, Cambridge University Press.
- Brennan, John (1995). Higher Education and Work (Higher Education Policy). Jessica Kingsley Publishers.
- Checchi, Daniele (2006) The Economics of Education: Human Capital, Family Background and Inequality. Cambridge: Cambridge University Press
- Clotfelter, C.T. & Rothschild, M (1993). Studies of Supply and Demand in Higher Education. Chicago: University of Chicago Press.
- Cohn, E. & Jones, G. (1994). Recent Developments in the Economics of Education. Hants, England, Edward Elgar Publishing, Ltd.
- Etzkowitz, Henry & Leyesdorff, Loet (Eds.) (2005). Universities and Global Knowledge Economy: A Triple Helix of University-industry-government. London, Continuum International Publishing Group Ltd .
- Guená, Aldo (1999). The Economics of Knowledge Production: Funding and the Structure of University Research (New Horizons in the Economics of Innovation). Edward Elgar Publishing Ltd.
- Labaree, D. F., Ed. (2007). Education, Markets, and the Public Good. London, Routledge.
- Massy, William F. (1996). Resource Allocation in Higher Education. University of Michigan Press.
- Mok, Ka-Ho & James, Richard (Eds.) (2005). Globalization and Higher Education in East Asia (Contemporary Issues in Education). Times Academic Press, Singapore.
- Palfreyman, David (2004). The Economics of Higher Education: Affordability and Access, Costing, Pricing and Accountability. Oxford Centre for Higher Education Policy Studies.

Raines, J. P. and C. G. Leathers (2003). The Economic Institutions of Higher Education. Cheltenham, UK, Edward Elgar.

Sidhu, Ravinder Kaur (2005). Universities and Globalization: To Market, to Market (Sociocultural, Political, and Historical Studies in Education). Lawrence Erlbaum Associates Inc, US.

- <http://www.mporg.ir> سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- <http://en.unesco.org> یونسکو سازمان فرهنگی ، علمی آموزشی ملل متحد
- <http://www.iiep.unesco.org/en> موسسه بین المللی برای برنامه ریزی آموزشی
- <http://www.worldbank.org> بانک جهانی
- <http://www.worldbank.org/en/topic/education> آموزش در بانک جهانی

عنوان درس به فارسی:		پژوهش‌های کمی، کیفی و آمیخته در آموزش عالی	
عنوان درس به انگلیسی:		Quantitative, qualitative and mixed researches in higher education	
نوع درس و واحد تخصصی			
پایه ☐ نظری ☐			
تخصصی اجباری ☐ عملی ☐			
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☒			
رساله / پایان‌نامه ☐			
		۱۶ ساعت نظری ۳۲ ساعت عملی	۲
			۴۸

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

فهم مفاهیم روش‌شناسی و تحلیل فرایند آن و درک نقشه روش‌شناسی پژوهش کمی، کیفی و ترکیبی

شناخت دقیق از فرایند و الگوهای گردآوری و تحلیل داده‌ها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها

آزمایش‌ها و پیمایش‌ها

روشهای توصیفی، آزمایشی (نیمه آزمایشی و شبه آزمایشی)، همبستگی، علی مقایسه‌ای

سنت‌ها و رویکردهای پژوهش کیفی:

- مطالعه موردی
- نظریه داده بنیاد
- پژوهش پدیدارشناختی
- مردم شناسی (قوم نگاری)
- روایت پژوهی
- پژوهش تاریخی
- و انواع دیگر (سیاست پژوهی، سنتز پژوهی، اقدام پژوهی، درس پژوهی، نشانه شناسی، مطالعات فرهنگی)
- روش پژوهش ترکیبی: توضیحی متوالی، اکتشافی متوالی، موازی همگرا، تحولی و چند مرحله ای
- گزاره‌های پژوهش، جامعه، نمونه، روش نمونه گیری: فنون نمونه گیری در تحقیقات کمی و کیفی
- رویکردهای گردآوری داده‌های کمی و کیفی:

- جمع آوری داده‌های تحقیق از طریق پرسشنامه و مصاحبه
- جمع آوری داده‌های تحقیق از طریق مشاهده و تحلیل محتوا: رویه‌هایی برای مشاهده در پژوهش کمی، روش‌های مشاهده در پژوهش‌های کیفی، تحلیل محتوای اسناد و دیگر رسانه‌های ارتباطی

متغیرها، سوالهای پژوهش

ابزار پژوهش، ابزار سازی، شاخصهای سنجش ابزار پژوهش

روش‌های آماری: انواع نمره‌ها، آمارهای توصیفی و استنباطی، مکمل‌های آزمونهای معناداری، آماره‌های روانسنجی، پردازش و ذخیره سازی داده‌های آماری

جمع آوری داده‌های پژوهش با آزمون‌ها و اندازه‌های خود گزارشی یا خودسنجی: اندازه‌گیری در پژوهش‌های آموزشی- تربیتی،

رویکردهای اندازه‌گیری، انواع آزمون‌ها، انتخاب آزمون آماری وضعیت اطلاعاتی آزمون‌ها، کاربرد آزمون‌ها در پژوهش

تحلیل و تفسیر داده‌ها در مطالعات کمی، کیفی و آمیخته

(ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
✓	✓	آزمون نوشتاری	✓
		عملکردی	

(ج) فهرست منابع پیشنهادی

منصوریان، یزدان و محسنی، حمید (۱۳۹۱). مبانی نگارش علمی، تهران، کتابدار.
 دلاور، علی (۱۳۹۰). مبانی نظری عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، تهران، رشد.
 بازرگان، عباس (۱۳۹۵). روشهای پژوهش کمی، کیفی و آمیخته

- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences. Sage.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach. Sage publications.
- Flick, U. (2018). An introduction to qualitative research. Sage.
- Flick, U. (Ed.). (2013). The SAGE handbook of qualitative data analysis. Sage.
- Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saidaña, J. (2018). Qualitative data analysis: A methods sourcebook. Sage publications.
- Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J. P. (1996). Educational research: An introduction. Longman Publishing.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. ECTJ, 30(4), 233-252.

عنوان درس به فارسی:		کارورزی در آموزش عالی (فعالیت میدانی در آموزش عالی)	
عنوان درس به انگلیسی:		Internship in higher education	
دروس پیش نیاز:		نوع درس و واحد جبرانی	
دروس هم نیاز:		پایه ☐ نظری ☐	
تعداد واحد:		تخصصی اجباری ☐ عملی ☒	
تعداد ساعت:		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	
		۲	۶۴

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی

این دوره امکان و فرصتی برای آشنایی دانشجویان رشته مدیریت آموزش عالی با محیط آینده کاری را فراهم می سازد که نه تنها باعث افزایش قابلیت های آنان برای اشتغال میشود بلکه به کارورزان قدرت انتخاب بیشتری درانجام وظایف ارایه شده میشود تا بتوانند بهتر به علاقمندی ها و گرایشهای خود در زمینه های مختلف پی برده و نقاط ضعف و قوت کار خود را ارزیابی نمایند. کارورزی ابزار بسیار مهمی در راستای آمادگی شغلی دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته مدیریت آموزش عالی است و می تواند در تربیت مدیران شایسته آموزش عالی سهم عمده ای ایفا نماید.

پ) مباحث یا سرفصلها

شرح فعالیت های درس کارورزی توسط استاد راهنمای دانشجو و مبتنی بر موضوع رساله ارائه میشود و میتواند شامل رئوس ذیل باشد:

- حضور در محیط های اجرایی نهاد آموزش عالی و دانشگاهها برای آشنایی با محیط کاری
- توجه و مشاهده ی جنبه های انسانی و ارتباطی - رفتاری (کارکنان) منابع انسانی
- مشاهده اعمال و رفتار مدیر از جنبه های کار های اجرایی ، رفتار تخصصی و روابط میان آنها
- مشاهده ی تحلیلی و انتقادی هر آنچه در محیط سازمانی اتفاق می افتد برای ارائه ی راه های بهبود و تعدیل
- بررسی و تحلیل سیاست ها و اهداف آن مجموعه و مقایسه انتقادی با روندها و فرایندهای اجرایی
- تبیین و کاوش جریان تصمیم گیری و میزان مشارکت ذینفعان
- بررسی مسئله پژوهش خود در گفتگو با مدیران نهاد آموزش عالی و دانشگاه ها برای موشکافی ابعاد و وجوه آن
- ضرورت برگزاری ۳ نشست با ۳ رئیس دانشگاه یا مدیران حوزه های مختلف اجرایی
- تدوین گزارش کارورزی و ارزیابی توسط استاد راهنما و داور داخلی اول رساله

فرایند اجرا

پس از تعیین محل اجرای دوره کارورزی توسط استاد راهنمای درس با تصویب گروه آموزشی دانشجو طی هماهنگی معاونت آموزشی دانشکده و یا دانشگاه به محل کارورزی معرفی و شرح فعالیت ها و وظایف دانشجو نیز به محل کارورزی بصورت رسمی ابلاغ خواهد شد.

ملاحظات اجرایی

با عنایت به اهمیت این درس، دانشگاه نسبت به انعقاد تفاهم نامه همکاری با سازمانهای ذیربط در اجرای این درس از جمله وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مؤسسات و سازمانهای تابعه آن مانند: مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور،

سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، سازمان سنجش آموزش کشور و ... اقدام خواهد کرد تا دانشجویان این رشته، طبق برنامه ریزی و تفاهم نامه های صورت گرفته، نسبت به گذراندن این درس اقدام کنند.

ث) راهبردهای ارزشیابی

روش ارزیابی			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
✓		آزمون نوشتاری	✓
		عملکردی	

ج) فهرست منابع پیشنهادی

فهرست منابع اصلی و مکمل درس

اسناد بالا دستی آموزش عالی مانند سند دانشگاه اسلامی

مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی

آئین نامه ها و شیوه نامه های مصوب آموزشی ، پژوهشی مانند آئین نامه ارتقاء اعضای هیات علمی و یا شیوه نامه های گرنت پژوهشی و مانند آن.

قوانین و مقررات اجرایی و اداری بویژه در حوزه منابع انسانی

